

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

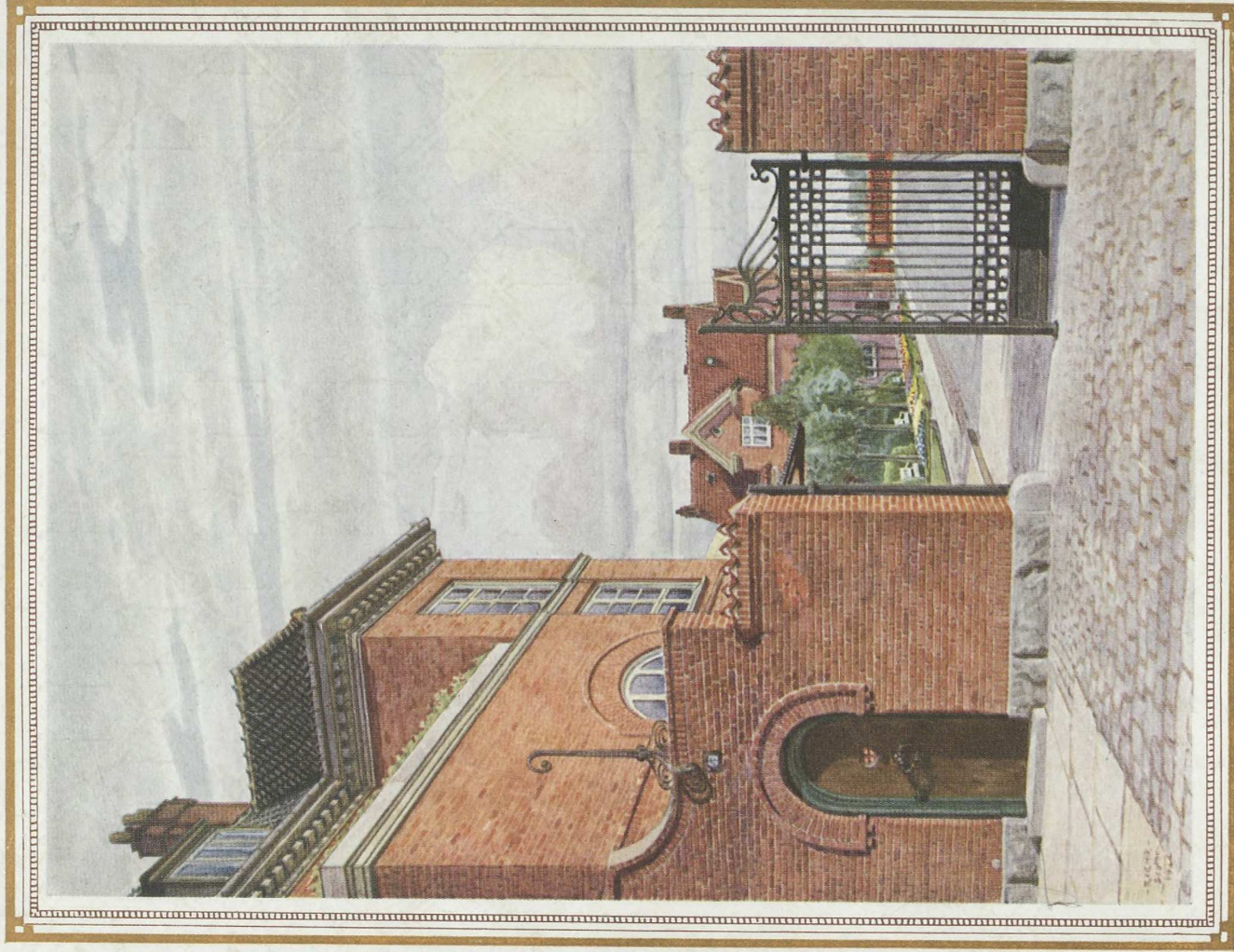
Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

H. E. GOSCH & CO

TÆNDSTIKFABRIKER

1898 · 1923

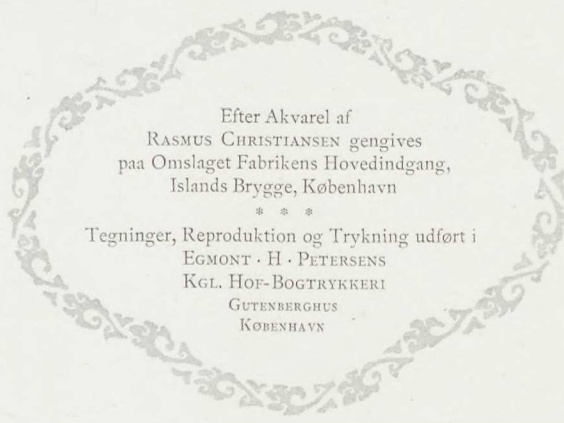
O61.5(489)Gosch
[1923]

AKTIESELSKABET
H. E. GOSCH & Co's
TÆNDSTIKFABRIKER
og AKTIETÆNDSTIK
FABRIKEN
GODTHAAB

1898 - 1. April - 1923

[1923]

A decorative oval border with a repeating floral and scrollwork pattern, enclosing the central text.

Efter Akvarel af
RASMUS CHRISTIANSEN gengives
paa Omslaget Fabrikens Hovedindgang,
Islands Brygge, København

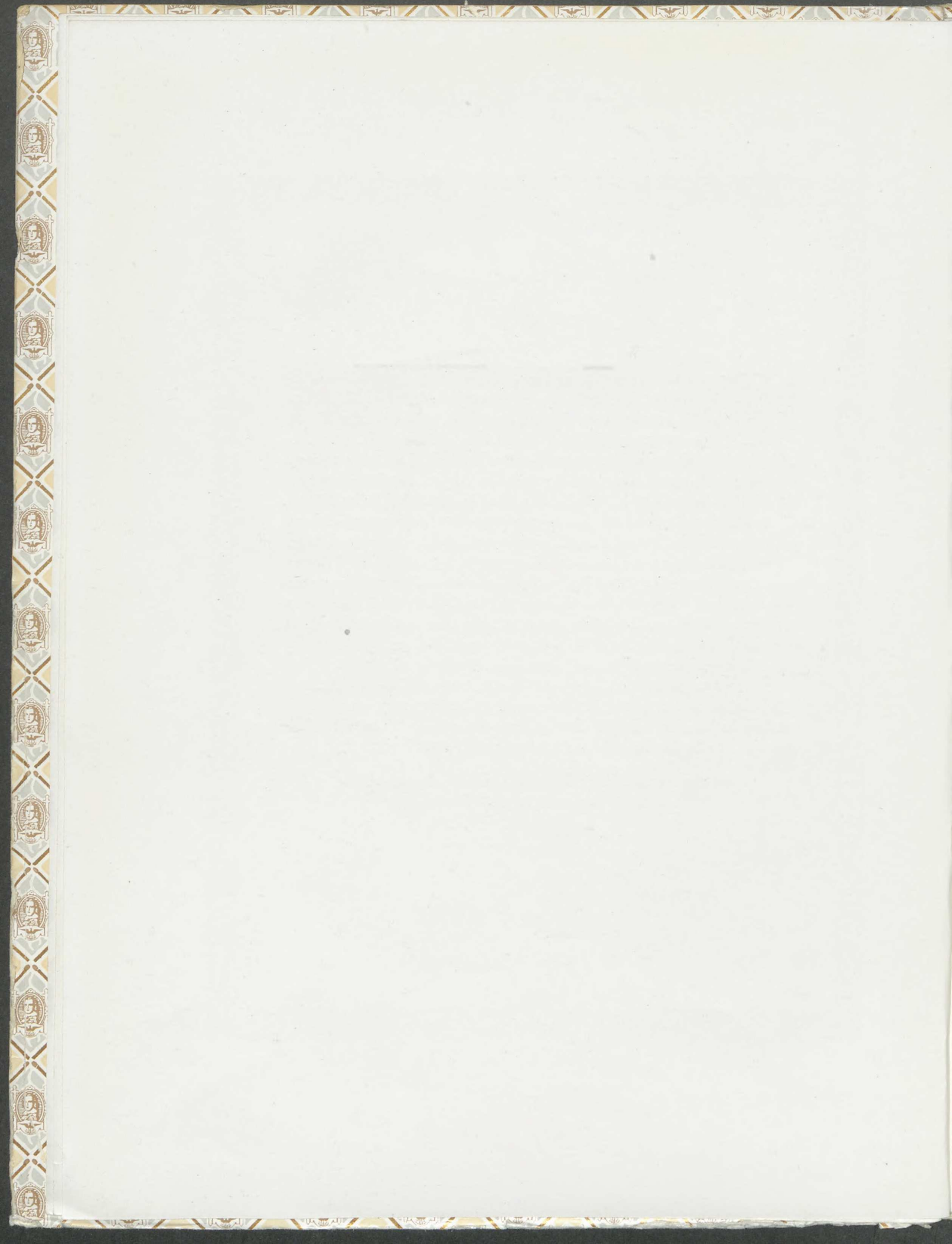
* * *
Tegninger, Reproduktion og Trykning udført i
EGMONT · H · PETERSENS
KGL. HOF-BOGTRYKKERI
GUTENBERGHUS
KØBENHAVN

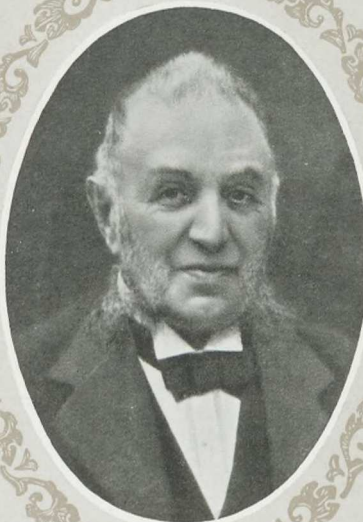
Den 1ste April 1898 overtog ^{A/}s H. E. Gosch & Co.'s Tændstikfabriker den gamle ansete Virksomhed Aktietændstikfabriken GODTHAAB. Den Generalforsamling, som tiltraadte Købet, blev ganske vist først afholdt den 18. Juni s. A., men allerede fra 1. April var Sammenslutningen en Kendsgerning. Disse to store Virksomheder, som gennem en lang Aarrække havde været Konkurrenter, saavel i Indlandet som i Udlandet, blev saaledes forenede i fælles Virken.

Da Fabriken GODTHAAB i 1905 fejrede sit 50 Aars Jubilæum, udsendte vi en historisk Fremstilling af Tændstikindustriens Udvikling gennem Aarene. Der vil derfor kun være Anledning til at minde om, at de gamle Fabriker paa Nikolajvej og Brigadevej blev nedlagt i 1908 og at Driften blev samlet i det nyopførte Anlæg paa Islands Brygge. Kun Fabriken i Randers blev opretholdt. Men den Udvikling, som i de senere Aar har fundet Sted paa Hovedfabriken, gjorde det tilsidst til en Nødvendighed, at ogsaa Randers-Fabrikationen blev overflyttet til København. Dette skete i 1920.

I 1913 optoges Fremstillingen af Blyanter. Blyantfabriken »VIKING«s Historie kan endnu ikke skrives og skal det heller ikke, men det erkendes, at dens Indsats har været til Ære for dansk Industri og i en vanskelig Tid har skabt en Sum af Arbejde, der ellers var gaaet til Udlandet.

AKTIESELSKABET H. E. GOSCH & CO.'S TÆNDSTIKFABRIKER
OG AKTIETÆNDSTIKFABRIKEN GODTHAAB

Grosserer I. C. E. MICHAELSEN
1898-1902

Gehejmetsraad J. LARSEN
1902

Konferensraad A. HEIDE
1902-1915

Grosserer H. KLITGAARD
Fra 1915

BESTYRELSENS FORMÆND GENNEM DE 25 AAR

OTTO LIEBE

HØJSTERETSSAGFØRER

Kjøbenhavn, den 12. Februar 1923.

Kære Direktør PREISLER!

Da De var hos mig forleden, lagde De et stærkt Pres paa mig for at faa mig til at skrive et Par Linier i det smukke Jubilæumsskrift, skjønt jeg ikke lagde Skjul paa, at jeg ikke kunde indse, jeg havde nogensomhelst Adkomst til at ekspektorere mig ved saa højtidelig en Lejlighed.

Men saa rykkede De frem med Deres Argumenter. Jeg var den af alle Aktionærerne, der længst havde haft Aktier indskrevne paa Navn i Selskabets Bøger, og jeg havde som Selskabets juridiske Konsulent dirigeret alle Generalforsamlinger, der var afholdt siden den Tid.

Naa, oprigtig talt er det jo ikke noget, som jeg kan rose mig af. At jeg ikke har solgt mine Aktier i GOSCH og GODTHAAB, ligger simpelthen i, at Selskabets Affærer aldrig har forvoldt mig nogen søvnløs Nat, og, naar jeg undtager nogle ganske enkelte Generalforsamlinger, har de altid været yderst fredsommelige, takket være de gode Regnskaber og de klare Beretninger.

Men De glemte rigtignok det vigtigste, og jeg var lige ved at føle mig lidt pikeret i den Anledning. De huskede øjensynlig slet ikke, at jeg tillige var Medlem af Selskabets første Bestyrelse fra 1898 til 1902, da det blev sluttet sammen med KØBENHAVNS TÆNDSTIKFABRIK og MERKUR. Skæbnen har nu yderligere villet, at jeg er den eneste der er tilbage af de daværende Medlemmer. J. C. E. MICHAELSEN, JUL. LARSEN, O. DAVIDSEN og A. H. GREEN — alle er de gaaede bort, endog for adskillige Aar siden.

Dette sidstnævnte Moment er det, som trods min oprindelige Modvillie har ført mig til at følge Deres Opfordring.

Det er jo ganske naturligt, at jeg som eneste nulevende Medlem af Selskabets første Bestyrelse ved denne Lejlighed bringer Selskabet en hjertelig Hilsen og udtaler Ønsket om, at det maa fortsætte i det gode Spor, som det nu i en lang Aarrække har været inde paa, og hvorved det foruden at være til Gavn for sine Aktionærer tillige i høj Grad er til Ære for dansk Industri og dansk Arbejde.

Deres hengivne

OTTO LIEBE

I 1917 anmodede Direktør PREISLER mig om at overtage Tilsynet med Fabrikken Dampmaskine- og Kedelanlæg, samt med det meget forgrenede Dampledningsnet, da en gennemført Soignering af disse Anlæg ved en Fabrik, som den foreliggende, hvor der baade bruges megen Damp til Opvarmning og Tørring, og hvor det meget store Antal Specialmaskiner kræver en relativ stor Kraft, er af gennemgribende Betydning for Fabrikationens Økonomi.

Ved radikal Ændring af Tørreskabene og ved Omlægning og Simplificering af Damp- og Returvandssystemerne er der paa dette Punkt i de forløbne 6 Aar opnaaet særdeles gode Resultater. Kulforbruget er bragt ned til et rent Minimum, og der vilde overhovedet ikke være Tale om at anvende andet Brændsel end Fabrikken Træaffald, hvis ikke Blyantfabrikken VIKING fik sit Kraft- og Dampforbrug fra Tændstikfabrikken Anlæg.

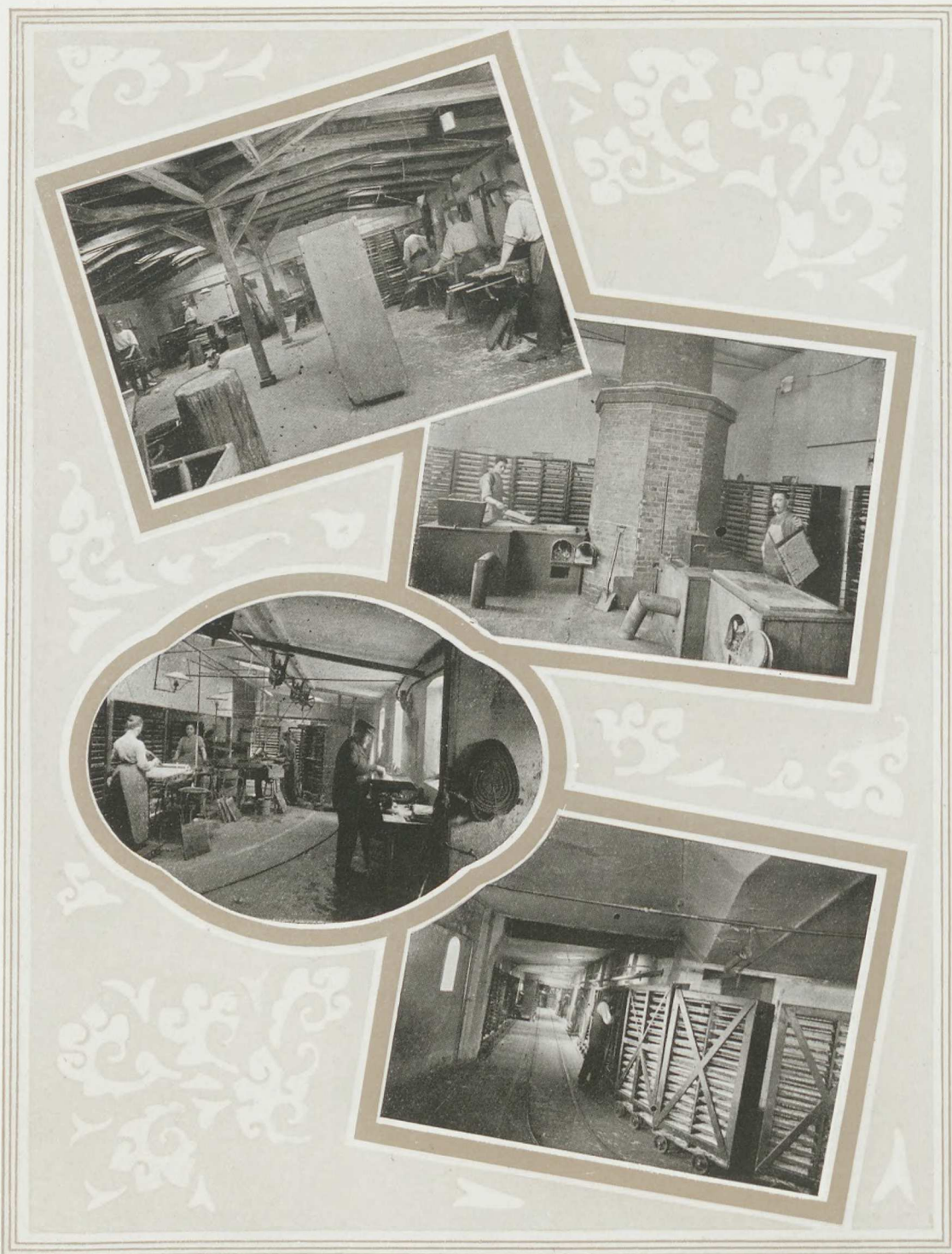
Haand i Haand hermed har Fabrikken indført mange andre Forbedringer, hvis Betydning jeg, skønt jeg ikke er specialkyndig i Tændstikfabrikationens særlige Teknologi, let har kunnet vurdere. Forskellige ældre Maskiner har man ved mindre Ændringer kunnet sætte betydeligt op i Arbejdshastighed — jeg har endda set Maskiner, som er sat op til det dobbelte Omdrejningstal, uden at Grænsen for deres Ydeevne synes at være naaet — og i andre Tilfælde er forældede Maskiner resolut blevet afløst af nye Typer.

I 1918 blev den første store Kompletmaskine anskaffet, og med 1 Aars Mellemrum er to andre af samme Type fulgt efter. Der eksperimenteres stadig med Forbedringer, dels for at faa Arbejdstempoet sat yderligere op, og dels for at faa Kvaliteten af Fabrikatet forhøjet, samtidig med at Forbruget af Raavarer reduceres til det mindst mulige. Hvad Forhøjelsen af Arbejdstempoet i Forbindelse med nye Maskiner har bevirket, illustreres bedst ved, at Fabrikationsmængden indenfor nøjagtig de samme Bygninger, som blev opført i 1908, nu er blevet omtrent fordoblet.

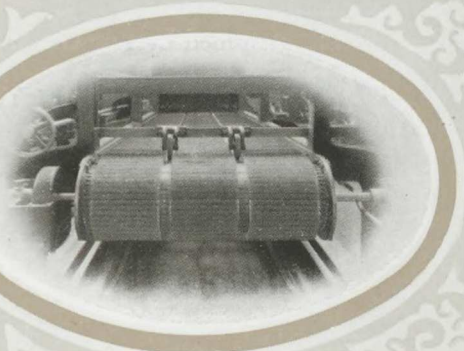
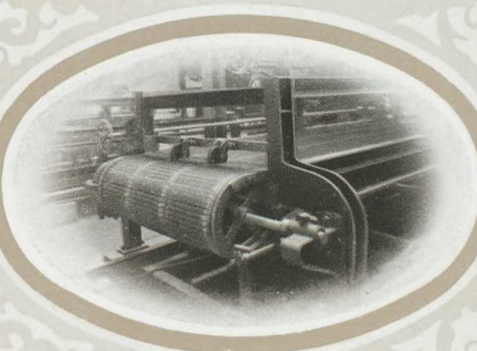
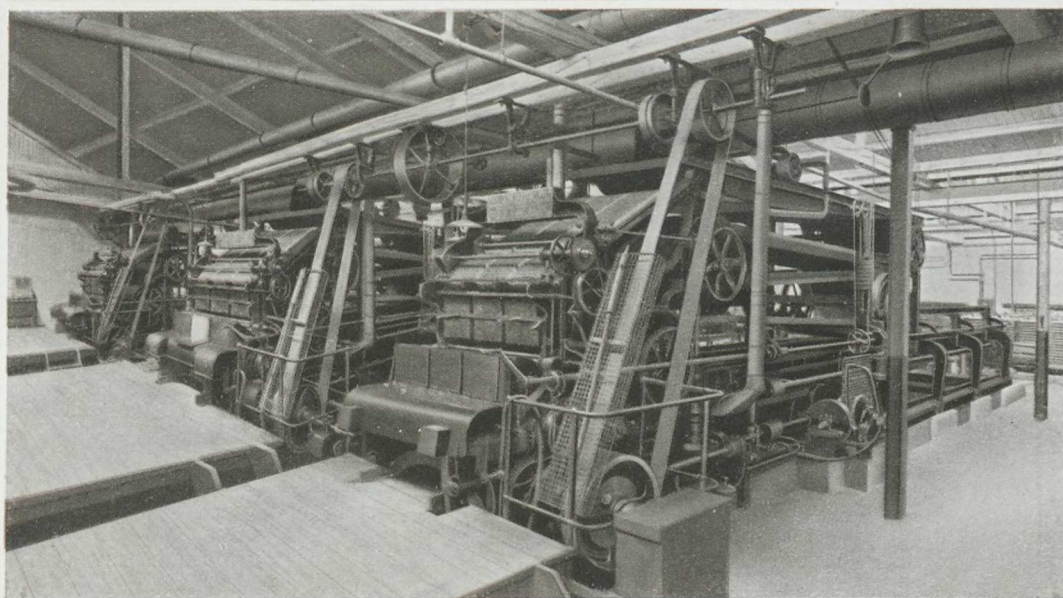
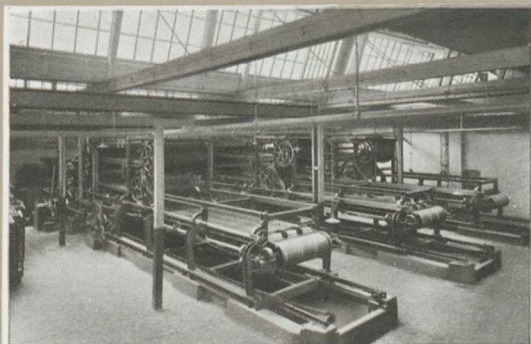
København i Februar 1923.

H. BACHE

PROFESSOR VED POLYTEKNISK LÆREANSTALT

TIDLIGERE MAATTE STIKKERNE GENNEMGAA FLERE FABRIKATIONSLED
FOR AT BLIVE PARAFFINEREDE OG SATSEDE

NU UDFØRES DET SAMME ARBEJDE PAA DE FOR FAA AAR SIDEN
ANSKAFTEDE KOMPLETMASKINER

Mine første Minder knytter sig til Fabriken paa Nikolajvej, hvor jeg blev ansat i 1886. I den gamle, gule énetages Hovedlænge var over Hundrede Kvinder travlt beskæftiget med at lægge Tændstikkerne i Æsker. Udenpaa Muren, næsten skjult af Vedbend, stod som et Minde fra Fortiden malet det oprindelige Firma-navn, LUDV. HINTZES EFTF.

Saa holdt i 1898 den nye Tid sit Indtog ved Indførelsen af Fyldemaskiner. Samme Aar skete Sammenslutningen med Tændstikfabriken GODTHAAB, og tre Aar senere — i 1901 — optoges KØBENHAVNS TÆNDSTIKFABRIK og Tændstikfabriken MERKUR. Det var som om disse Sammenslutninger gav Anledning til den stærke Konkurrence, som viste sig op gennem de følgende Aar. Tre nye Fabriker blev anlagt med nogle Aars Mellemrum. Selv om den ene af disse maatte standse allerede efter ganske faa Aars Forløb, var og blev Tændstikindustrien lidet lønnende. Afsætningsomraadet var for lille for de mange Fabriker. Endog saa sent som i 1914, da Krigen brød ud, var Tændstikpriserne nede paa et urimeligt lavt Niveau. Men Lysten til at starte nye Fabriker fortog sig, og den bedre Fortjeneste som — særlig gennem Exporten — indvandt i Krigsaarene blev bevaret og udnyttet til *Konsolidering* og til *Forbedringer af Driften*. Dette har blandt andet sat stærke Spor i Fabrikatet og i afgørende Grad fremmet Arbejdet for os, der er beskæftiget med den merkantile Side.

De Veje, som vi nu er inde paa, virker velgørende og ansporende paa hver enkelt i Forretningen, og mit Helhedsindtryk af den nu ret store Funktionærstab er dette, at der — som ogsaa Tiden fordrer — arbejdes stærkt, men med Lyst og Glæde.

København i Marts 1923.

H. P. NILAUSEN
KONTORCHEF

JOSEPH ANDERSEN
1876

H. P. NILAUSEN
1886

A. DØSTERDICH
1878

EMIL NIELSEN
1878

EMILIE HINGE
1879

HANS PETERSEN
1882

EMMA ERTNER
1882

JOHANNE ANDERSEN
1883

ANNA CHRISTOFFERSEN
1884

F. DAVIDSEN
1885

ALFRED JENSEN
1886

P. CHRISTENSEN
1887

VICTORIA PETERSEN
1882

MARIE HANSEN
1884

FUNKTIONÆRER OG ARBEJDERE SOM ALLEREDE VAR ANSATTE I 1898
OG ENDNU VIRKER I SELSKABETS TJENESTE

Ogsaa Arbejderne i en Virksomhed følger og forstaar dens Udvikling. Naar man, som vi, har været ansat henholdsvis 31 og 23 Aar i Selskabets Tjeneste og i en lang Aarrække har været Arbejdernes Tillidsmænd, ser vi jo nok, selv om vi til daglig kun passer vort Led i Maskineriet, om Forretningen er i Fremdrift eller ikke, og vi gør os vore Tanker om Aarsagerne til, at det gaar den ene eller den anden Vej. Her har vi med Glæde fulgt det gode Fremskridt i de senere Aar, vi har set og forstaaet Ledelsens Bestræbelser for at gøre vore Varer saa billige og saa fuldkomne som muligt, og vi har paaskønnet, at Bestræbelserne altid gaar ud paa at møde Konkurrencen ved de bedste Arbejdsmetoder og ikke ved billig Arbejdskraft.

I de sidste otte Aar har der ingen Uoverensstemmelse været mellem Arbejderne og Ledelsen. Naar vi paa vore Kammeraters Vegne skal forebringe en Sag, modtages vi altid med forstaaende Velvilje. Vore Opholdsrum er lyse og venlige, Ventilationen er god, og netop i Aar har vi faaet et lille Marketenderi, som vi har megen Glæde af.

Naar vi saaledes har Indtrykket af, at vort Arbejde finder Forstaaelse hos Ledelsen, vil det altid være en Glæde for os Arbejdere, at se den Virksomhed, vi er knyttet til, gaa frem.

København i Marts 1923.

ALBERTINE JØRGENSEN
TILLIDSMAND FOR KVINDERNE

BERNHARD LAMPE
TILLIDSMAND FOR MÆNDENE

PETER HENRIKSEN
1889

H. A. PETERSEN
1891

ANNA ANDERSEN
1891

ALBERTINE JØRGENSEN
1892

EMMA JENSEN
1893

ANNA JENSEN
1893

FREDERIKKE LARSEN
1893

CHRISTINE MATHIESEN
1887

AGNES ALBRECHTSEN
1885

OLGA BENTZEN
1895

OLGA HANSEN
1890

HERMAN PETERSEN
1896

J. LUNDBERG
1897

CHRISTIAN LARSEN
1898

ARBEJDERE SOM ALLEREDE VAR ANSATTE I 1898
OG ENDNU VIRKER I SELSKABETS TJENESTE

F. PREISLER
Selskabets Direktør

Grosserer H. KLITGAARD
Bestyrelsens Formand

Grosserer J. P. JUSTESEN

Overretssagfører CARL OSTENFELD

Bankdirektør P. REYN

Grosserer VILH. SKOVGAARD-PETERSEN

Konsul JUST ABILDGAARD

Direktør E. F. NOBEL

ET BESTYRELSESMØDE

Hovedkontoret og Funktionærene

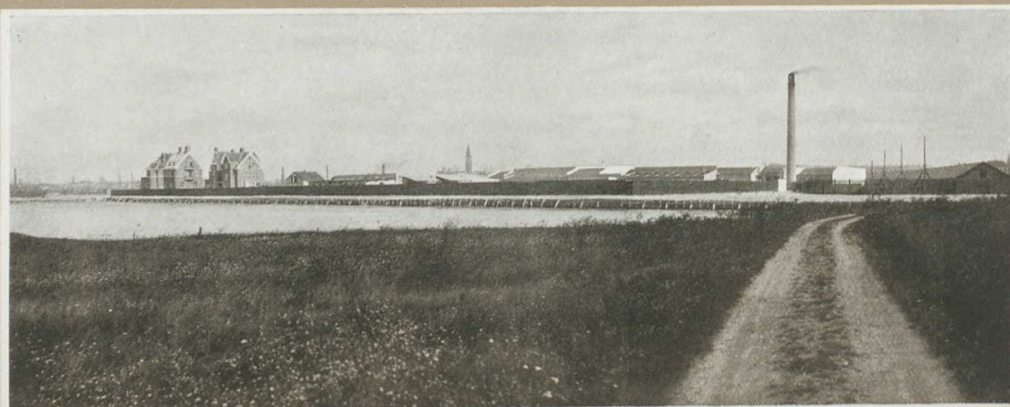
SELSKABETS MANDLIGE ARBEJDERE

Fot. 2. Marts 1923.

SELSKABETS KVINDelige ARBEJDERE

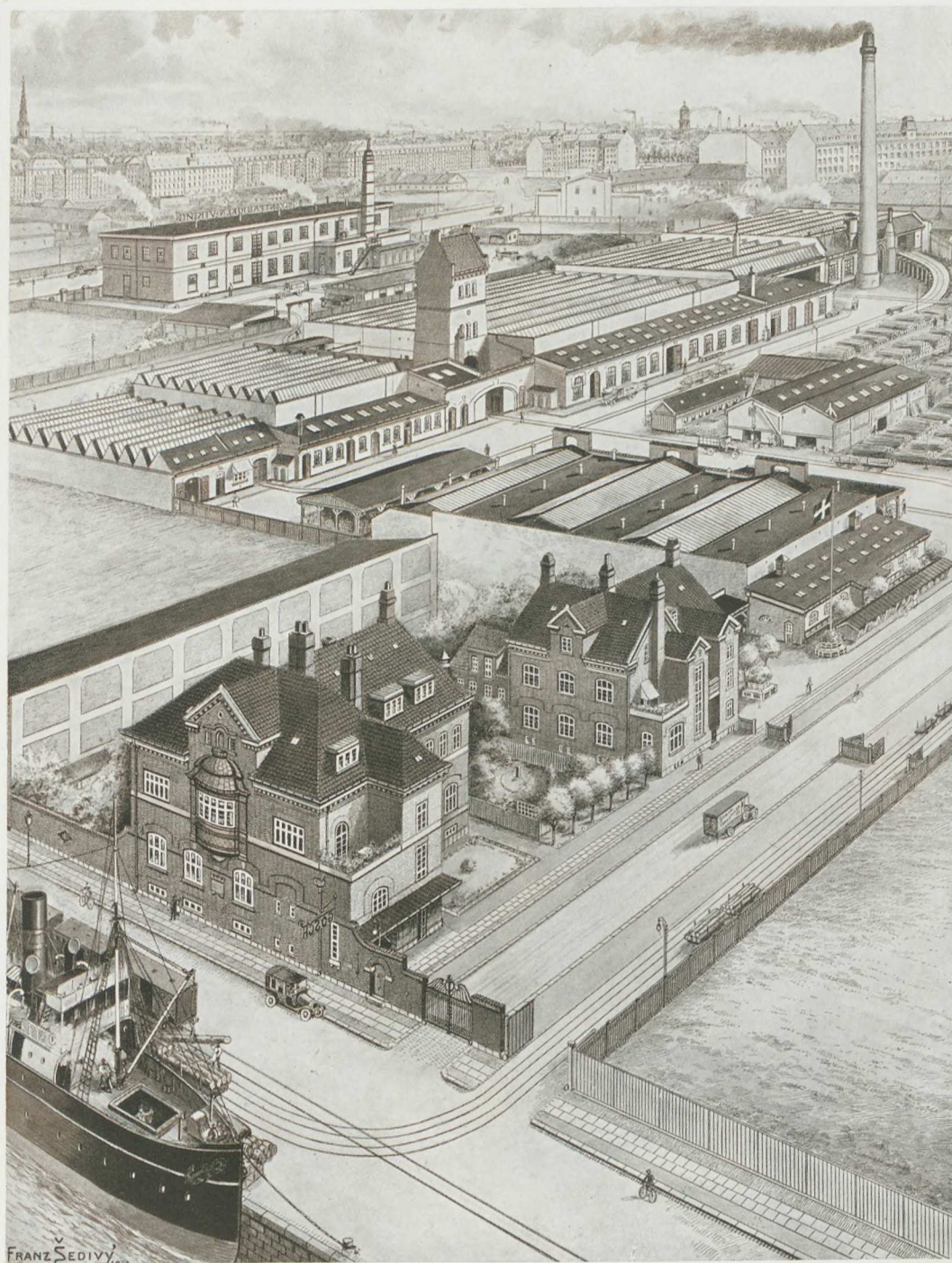
Fot. 2. M. Carls 1923.

Øverst: FABRIKSGRUNDEN PAA ISLANDS BRYGGE UNDER OPFYLDNINGEN 1907
Fot. 'Raadhusforvalteren.

I Midten: FABRIKSANLÆGET, DER VAR DET FØRSTE PAA ISLANDS BRYGGE, EFTER OPFØRELSEN 1908, SET FRA SYD
Fot. 'Raadhusforvalteren.

Nederst: AARET EFTER, SET FRA HAVNELØBET

FABRIKSANLÆGENE VED ISLANDS BRYGGE OG STURLASGADE 1923,
AREAL 63.387 □ ALEN

TORDENSKJOLD

Efter et ikke tidligere reproduceret Maleri.

